

Lp Madis Kallas
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Teie: 03.01.2024 nr REM/24-0006/-1K

Meie: 07.02.2024 nr 1-7/1-4

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Täname, et esitasite kooskõlastamiseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi *KOKS*) ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse eelnõu (edaspidi *eelnõu*). On tänuväärne, et kohaliku omavalitsuse korraldus on süsteemselt ja tervikuna üle vaadatud. Siseministeerium kooskõlastab esitatud eelnõu, kuid teeb täiendavad ettepanekud, mis eelkõige on kantud turvalisusele ja korraldusele tähelepanu pööramise olulisusest. Oleme sarnase sisuga [ettepanekuid](#) teinud ka 2022. aasta alguses, kui eelnõu esialgne variant oli kooskõlastamisel - peame neid jätkuvalt oluliseks, arvestades, et turvalise elukeskkonna loomisele kaasa aitamine on üks kohaliku omavalitsuse (edaspidi *KOV*) tegevuse eesmärkidest (eelnõu p 4).

1. Teeme ettepaneku täiendada eelnõu p 110 muudetavat seaduse § 37 lg 2 p 1 ja eelnõu p 120 muudetavat seaduse § 37³ lg 3 p 1, lisades juurde turvalisuse mõju arvestamise teistele valdkondadele või lisada juurde turvalisuse suundumused ja vajadused. Seega palume eelnimetatud sätted sõnastada järgmiselt:

- § 37 lg 2 p 1 majanduse, ettevõtluse, sotsiaalse ja looduskeskkonna ning rahvastiku ja selle tervise arengu, hariduse-, kultuuri- ning noortevaldkonna pikaajalised suundumused ja vajadused, sealjuures arvestades mõjuga turvalisuse valdkonnale;

- § 37³ lg 3 p 1 majanduse, sealhulgas ettevõtluskeskkonna, ja sotsiaalse, kultuurilise ning rahvastiku ja selle tervise arengu pikaajalised suundumused ja vajadused, sealjuures arvestades mõjuga turvalisuse valdkonnale.

Turvalisuse mõjuga arvestamise lisamine on vajalik, sest mitte igakord ei pöörata sellele maakonna ja KOV tasandil piisavalt tähelepanu. Maakonnal peab olema arengustrateegia, selle alusel kavandatakse ja suunatakse maakonna arengut ning milles määratakse selleks vajalikud strateegilised arengusuunad ja kavandatavad tegevused. Arengustrateegia on sealhulgas aluseks omavalitsusüksuste ühiste ja omavalitsusüksuste ülese mõjuga investeeringute kavandamisele ning neile toetuse taotlemisele. Ka tänastes maakonna arengustrateegiates on olulise struktuurse osana sageli käsitletud turvalisust (vt näiteks [Lääne maakonna arengustrateegia 2035+](#)). Iga kord ei ole turvalisust nähtud eraldiseisva eesmärgina, kuid toetavaid tegevusi sellegipoolest kavandatakse. Samuti on mitmed kohalikud omavalitsused määratlenud oma arengukavas turvalise elukeskkonna olulise strateegilise eesmärgina (vt nt [Keila linna arengukava 2035](#)).

Leiame, et turvalisuse teemade käsitlemine arengustrateegias ja KOV arengukavas loob paremad eeldused turvalisust toetavate tegevuste süsteemseks käsitluseks kohalikul tasandil ning aitab kaasa riigiasutuste ja omavalitsuste koostööle.

Rakenduslike tegevustena turvalisuse suurendamiseks näeme muuhulgas turvalise ruumilooma põhimõtete rakendamist, liikluskorralduse arendamist, ennetustegevusi õnnetusriskide vähendamiseks ja võimalike hädaolukordade mõju leevendamiseks, tegevusi kriisideks valmisoleku suurendamiseks, turvalisust toetava võrgustikutöö edendamist jms. Arengustrateegias ja KOV arengukavas turvalisuse valdkonna tegevuste täpsemaks kavandamiseks on heaks lähtekohaks veebilehel minuomavalitsus.ee rahvatervise ja turvalisuse ning kriisideks valmisoleku alajaotustes toodud mõõdikud KOV ülesannete hindamiseks. Turvalisuse valdkonda ei tuleks eraldi vaadata, vaid vastupidiselt leida seoseid ja mõju teiste valdkondadega. Kui lisada juurde arengukavade ja arengustrateegiate koostamisel mõju arvestamine turvalisuse valdkonnale, siis meie hinnangul aitab see KOV ametnikel erivaldkondade vajaduste ja suundumuste puhul mõelda läbi ka see, millist mõju oleks vaja saavutada turvalisuse ja turvatunde tõstmiseks, õnnetuste ja süütegude vähendamiseks.

2. Teeme ettepaneku muuta § 53⁵ ja anda see uues sõnastuses järgmiselt:

„(1) Korrakaitseametnik kannab omavalitsusüksuse sümboolite ja korrakaitseametniku ametitunnustega vormiriietust.

(2) Korrakaitseametniku vormiriietuse ja ametitunnuste kirjelduse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Korrakaitseametniku vormiriietus ei tohi eksitavalt sarnaneda politseiametniku vormiriietusega.“

Sellisel sõnastatuna kasutatakse lõikes 1 ainsust, mis tulenevalt [HÕNTE](#) reeglitest on õigem ja KOV-i tähisena „omavalitsusüksus“ nagu eelnõuga läbivalt soovitakse sätestada. Lõige 2 jääb samaks, kuid lisandub lõige 3. Siseministerium on [korrakaitseaduse muutmise](#) seaduse eelnõus kajastanud kõnealuse paragrahvi muudatuse ning vastavasisuline eelnõu on läbinud esimese kooskõlastusringi. Selleks, et vältida olukorda, kus tuleks muuta juba varasemalt muudetud lõiget, teemegi ettepaneku eelnimetatud paragrahvi sõnastamiseks selliselt, nagu viidatud eelnõus.

3. Eelnõu punktiga 217 täiendatakse KOKSi §-ga 65¹. Väga tervitatav on KOV-ile tema enda kehtestatud eeskirjade täitmise üle järelevalvapädevuse andmine. Kuid leiame, et üksnes eelnõuga kehtestatava paragrahvi lõike 4 tekstis KorS § 50 õiguse andmine ei täida eesmärki ning lisada tuleb ka KorS § 51 erimeede ehk valduse läbivaatus.

Valdusesse sisenemise (KorS § 50) õigusest on üksi vähe, kuivõrd see võimaldab kinnisasjal, millele on sisenatud, üksnes osalist visuaalset vaatlust, kuid ei hõlma õigust avada järgmiste ruumide (kinniste ustega toad, sh vannituba, kelder jne) või kõrvalhoonete, samuti panipaikade uksi. Seega annab valdusesse sisenemise õigus tegelikkuses vaid väga piiratud ja pooliku võimaluse, tagamata alustatud järelevalvetoimingute lõpuleviimist ja seega eesmärgipäraselt ja tõhusat järelevalvet. KorS § 51 lg 1 punktides 2 ja 3 sätestatud aluste kohaldamine on oma olemuselt eeldatav ja sobiv eelnõuga seatud eesmärgi kontekstis – eelkõige lemmikloomade pidamise eeskirja, aga ka heakorraeeskirjade täitmise kontrollimine. Võrdlusena juhime tähelepanu, et valduse läbivaatuse erimeede on juba KOVi-le lubatud KorS § 57² alusel avalikus kohas käitumise nõuete järelevalves. Samuti on see erimeede lubatud sarnase iseloomuga riiklikus järelevalves loomakaitseaduse alusel (loomakaitseaduse § 60¹).

4. Eelnõu punktiga 77 muudetakse KOKS § 22 lg 1 punkti 36² ning tekstiosa „kassid ja koerad“ asendatakse sõnaga „lemmikloomad“. Palume seletuskirjas täpsustada, keda lemmikloomaks loetakse, nt viidata loomakaitseseadusele või veelgi täpsemaks minnes loomakaitseseaduse alusel antavale rakendusaktile, millega kehtestatakse täpsemad nõuded lemmikloomade pidamisele.

5. Seletuskirja lk 27 on tabel, kus on ekslikult märgitud, et elukoha registreerimine on riiklik ülesanne. Tegelikult on elukoha registreerimine KOV-i omavalitsuslik ülesanne. Palume edasiste ebatäpsuste vältimiseks see parandada.

6. Seletuskirjas on kasutusel nii rahvastikuregister kui ka Eesti rahvastikuregister. Rahvastikuregistri seaduse kohaselt on registri nimeks rahvastikuregister. Palume seletuskirjas läbivalt kasutada sõna „rahvastikuregister“.

7. Lisaks eeltoodule palume kaaluda vajadust sätestada kohalikele omavalitsustele selge alus isikuandmete töötlemiseks. KOKS § 6 lg 1 nimetab ära KOV-i ülesanded, millest nii mõnigi võib olla täpsemalt reguleeritud eriseaduses. Samas on KOV-il palju ülesandeid, mille käigus võib olla vaja töödelda KOV-is elavate isikute isikuandmeid, kuid need ülesanded ei ole reguleeritud seaduses vaid KOV-i volikogu määruses. Isikuandmete töötlemine on aga eraelu puutumatuse riive, mis eeldab aga riive ulatuse ja eesmärgi ning töödeldavate isikuandmete liikide sätestamist seaduses.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Lauri Läänemets
siseminister

Kertu Nurmsalu 6125084
kertu.nurmsalu@siseministerium.ee